

Fort Ordonnans

Vier nieuwe attracties in het museum

Met een groots evenement op zaterdag 21 oktober wordt gevierd dat het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum er vier schitterende attracties bij heeft gekregen. De Rotterdamse Cultuurwethouder Kaya is uitgenodigd voor de officiële opening. Vanaf 19.00 uur wordt het publiek rondgeleid langs de nieuwe diorama's.

Hans van Aalst, die de PR doet voor het Fort: "Voordat het publiek die avond gratis de gelegenheid krijgt om van de nieuwe aanwinsten kennis te nemen, zal een grandioos vuurwerk op het Fort ontstoken worden. Hierdoor wordt de illusie gewekt dat de oude kanonnen weer vuren.

1914-1918

Bij de nieuwe exposities staat de periode 1914-1918 centraal.

Van Aalst: "Een slaapzaal anno 1914 laat op een realistische wijze zien, hoe de reservisten van de eerste wereldoorlog in het Fort ontvangen werden. De kruithamer onder de C-koepel vertelt het verhaal over hoe de kardozen met buskruit gevuld werden. Prachtige replica's van het 24cm geschut in de gerenoveerde A-koepel tonen op indrukwekkende wijze de vakbekwaamheid van de fortvrijwilligers. In de bestaande mobilisatie expositie is een speciaal diorama toegevoegd waar uniformen worden getoond die in het Fort gedragen werden tijdens de mobilisatie 1914-1918." Na de officiële opening door de Rotterdamse wethouder

volgt voor het publiek een heel bijzonder feestje.

Van Aalst: "Wij bieden een schitterend vuurwerkspektakel aan. De illusie wordt gewekt dat de kanonnen weer tot leven komen."

Rondleiding

Daarna volgt dus de gratis rondleiding, waarbij het gehele museum in de sfeer van 1914 is teruggebracht.

Ook de vrijwilligers hebben zich qua kleding dan geheel in stijl aangepast. Het wordt een bijzondere avond, durft Van Aalst nu al te voorspellen. Hij verwacht met name uit Hoek van Holland en directe omgeving veel bezoekers.

Decembermysterie

Wie op 21 oktober naar het Fort komt, kan zich meteen ook laten inschrijven voor de nieuwste versie van het december spektakel.

Dit keer luidt de titel van de spannende tocht door het museum 'Het Fortmysterie'. Van Aalst: Het draait allemaal om het in 1914 heersende bijgeloof: het bestaan van geestverschijnselen in oude forten."

Chaotische taferelen bij de trap

De vier nieuwe diorama's die op 21 oktober worden geopend staan in het teken van 1914-1918. Drs. John Verbeek schrijft in zijn boek 'Zwetende pantsermannen bestaan niet', daarover uitgebreid. Hieronder een fragment uit zijn boek.

De aankomst van al het personeel leidde die eerste dag tot chaotische taferelen bij de smalle toegangstrap tot het fort. Het was een getier en gedrang, waaraan de aanwezige onderofficieren de handen vol hadden. De geweren stonden in roeten in de droge gracht en omdat nog niemand een vaste plaats had, lagen of zaten de nieuw aangekomen manschappen noodgedwongen in de gracht. De foerier maakte overuren om iedereen van een passend uniform te voorzien. Immers kledingstukken die ten tijde van het afzwaaien met groot verlot nog passend waren, bleken na enkele jaren van het burgerbestaan dikwijls te krap geworden. De voedselbereiding was evenmin berekend op de grote toeloop. In de haast werden zelfs half geschilde aardappels gekookt. Er moest in drie ploegen worden gegeten, waarbij de laatste ploeg pas om 9 uur 's avonds kon worden bediend. Daarbij kwam nog de spanning over de oorlog en de duur van de mobilisatie.

De eerste mobilisatiedag werd een voor allen die het hadden meegemaakt onvergetelijke dag. De noodgedwongen krappe legering was bij het warme augustusweer zeker niet comfortabel. Ook de tweede mobilisatiedag werd gekenmerkt door chaos en verwarring, hoewel het kader er alles aan deed om orde te scheppen en de bakker in het fort continue had doorgewerkt om iedereen van kuchen te voorzien. De gespannen sfeer leidde tot incidenten

waarbij de krijgstuft in het geding was. Op zich leidde dit niet tot problemen maar er werden aan het eind van de dag wel tien scherpe geweerpatronen vermist.

Paniek

Vanwege de ernstige situatie bedroeg de sterkte van de wacht meer dan 100 man. De loodsboot werd voor een kruiser aangezien en in het licht van een voorbijvarend vissersschip werden morsesignalen ontdekt. Iedere vreemdeling in Hoek van Holland werd wantrouwig bekeken, zo groot was de angst voor spionnen in die dagen. Bij de loopgraaf werd permanent een schildwacht geposteed omdat de koeien de kanten aftraptten, waarin sabotage werd gezien. Alle paniekere waakzaamheden ten spijt kon het echter gebeuren dat een torpedojager naar binnen kwam, zonder dat iemand het gezien had. De geweergalerij werd continue bezet door een wacht van 30 man. Van het oorlogsnieuws bleef de bezetting grotendeels verstoken, hetgeen evenmin positief uitwerkte op de stemming van de troep.

Versperringen

Het fort werd ter verdediging ingericht, waarbij de versperringen werden aangebracht en het liftgebouw en het vredesprivaat werden afgebroken. Met het afbreken van het kantinegebouw op het glacis zou pas worden begonnen nadat machtiging tot opruimingen in het voorterrein was ontvangen van de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht.

Museumpark krijgt een gezicht

Vaste bezoekers van het Fort moet het zijn opgevallen dat het Museumpark een gezicht krijgt. Alle grote objecten staan nu her en der door het park verspreid op de plaats waar ze ook horen te staan. Bij het hek liggen nu keurig nette parkeerplaatsen.

De plannen voor de herinrichting bestaan al jaren. Door allerlei externe omstandigheden werd de uitvoering elke keer weer op de lange baan geschoven. Dit tot grote frustratie van Erik Mostert en zijn technische dienst.

Het had niet alleen met geld te maken. De inrichting maakt deel uit van de restauratie van het Fort, waarin ook de opknopbeurt van het M-gebouw een plaats heeft gekregen.

Het M-gebouw staat - voor wie het niet weet - kijkend vanaf de Stationsweg links van het Fort in de hoek van het Museumpark.

Mostert: "We praten er al jaren over met het OBR, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam, de huidige eigenaar van het Fort. Het enige zichtbare resultaat tot nu toe is de opknopbeurt van het liftgebouw. Dat is enkele jaren geleden gebeurd."

Dat zeggende is Mostert toch veel te bescheiden. In het Museumpark is er door de vrijwilligers al handenvol werk verzet, ook al is dat niet altijd zichtbaar voor de bezoeker. Veel graafwerk bijvoorbeeld is weer toebedekt. En de appelplaats zorgt natuurlijk voor een schitterende entree aan

de zijkant. Momenteel wapperen er ook opvallende plaatsenvlaggen. Zowel vanaf de kant van de Stationsweg als van de kant van de boulevard langs de Nieuwe Waterweg weet men nu: hier staat een museum. Coordinator rondleidingen Hans van Aalst: "Door de vlaggenparade hebben we de afgelopen maanden goed de aandacht weten te trekken van de voorbijgangers. Het wekt nieuwsgierigheid op. Daardoor hebben we toch heel wat bezoekers meer binnen weten te krijgen." De laatste voorlopig grote klus is het verplaatsen van de Velservoepel. Het is een megaklus. De voepel weegt naar schatting zo'n 45 tot 48 ton. De voepel komt iets verlaagd op stelconplaten te staan, zodat het publiek een goed beeld krijgt van het inwendige van de voepel.

Het park heeft nu ook een looproute langs de unieke militaire objecten. Mostert: "Het is nog maar een voorlopig ontwerp, dat echter de komende jaren ervoor gaat zorgen dat het Fort een keurig verzorgde indruk maakt naar buiten toe. Als de restauratie van het Fort zelf klaar is, richten we het park definitief in."

Colofon

De Fort Ordonnans verschijnt onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting Fort aan den Hoek van Holland

Postbus 9, 3150 AA Hoek van Holland

Bezoekadres : Stationsweg 82

Telefoon : 0174-382898

Fax : 0174-310128

Internet/email : www.forthvh.nl/info@forthvh.nl

Postgiro : 126457

Redactie : Marijke Brabander

Layout & Druk: Fort drukkerij Johan Koopmans

Waar te vinden?

Het museum is gevestigd aan de Stationsweg in Hoek van Holland.

Per auto: E25 of E30/A20 naar Hoek van Holland en daar op de ANWB bewegwijzering de aanduiding 'Havens 1000' volgen.

Per trein: elk half uur vanaf Rotterdam naar NS Station Hoek van Holland Haven of Strand.

Per bus: vanaf Delft lijn 128 halte Station, 10 minuten lopen langs de Berghaven en Stationsweg.

Per fiets: fietspaden vanaf Rotterdam en Den Haag.

**Het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum
Fort aan den Hoek van Holland
Bezoekadres: Stationsweg 82, Hoek van Holland
Telefoon 0174-382898 - internet www.forthvh.nl**

Maak een reis door het verleden. Kijk in de soldatenkamers vanaf 1890 en de vergadering van het Nederlands kabinet van mei 1940. Neem kennis van de kustverdediging en beleef de strijd om onze bevrijding in het best bewaarde pantserfort van Nederland.

Openingstijden

Het museum is voor individueel bezoek elk eerste weekend van de maand geopend op zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur en op zondag van 12.00 tot 16.00 uur.

Een rondwandeling duurt ongeveer twee uur. Met behulp van korte teksten krijgt men uitleg bij de exposities.

Met een Museumgids -te koop voor 3 euro- in de hand krijgt men over de hele route door het fort technische en achtergrondinformatie.

Mindervaliden

Het fort is voor een groot deel toegankelijk voor mindervaliden. Rolstoelen staan gereed bij de ingang.

Toegangsprijzen

De toegangsprijs bedraagt voor volwassenen 5,00 euro; voor kinderen en houders van een 65+ kaart 3,00 euro. Kinderen tot 4 jaar en begunstigers hebben gratis toegang. De Museumkaart is geldig.

Rondleidingen

Tijdens vakanties staan op dinsdag, woensdag en donderdag om 13.30 uur ervaren rondleiders klaar om u te begeleiden bij een complete rondleiding. Ook op de zondagen van januari tot en met mei en van september tot en met december -uitgezonderd de eerste weekeinden van de maand- zijn er rondleidingen. Deze zondagrondleidingen beginnen om 13.30 uur. Voor alle rondleidingen geldt dat vooraf aanmelden niet nodig is.

Deelname kost voor volwassenen 5,50 euro en voor kinderen onder de 12 jaar 3,50 euro. Kinderen onder de 4 jaar hebben gratis toegang. De preciese data staan vermeld op de website www.forthvh.nl of zijn telefonisch op te vragen via 0174-382898.

Op afspraak

Voor groepen van minimaal 10 personen kunnen het hele jaar -behalve op zondag- rondleidingen worden georganiseerd.

Op zondag geldt de voorwaarde dat de groep uit minimaal 30 personen moet bestaan. sponsorbord.

De bestuurskamer is beschikbaar voor directiebijeenkomsten en het bedrijf krijgt gratis toegang tot het museum.

Voor een afspraak kan contact worden opgenomen met de coördinator rondleidingen, telefoon 0174-382898; fax 0174-310128; email info@forthvh.nl

Voor scholen en onderwijsinstellingen geldt een tarief van 3,00 euro per leerling of begeleider.

Bijeenkomsten

Voor groepen van particulieren, verenigingen of bedrijven kan, voor of na de rondleiding, in de ambiance van het fort een bijeenkomst worden gehouden.

Dat kan zijn een conferentie, een receptie, een reunie of een samenzijn in gasterij Barbara.

Basis is steeds de toegangsprijs. Daar komt de catering uiteraard bij.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij de coördinator rondleidingen.

Begunstigers

Het Nederlands Kustverdedigingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland wordt volledig door vrijwilligers in stand gehouden.

Financieel is het fort afhankelijk van entreegelden, subsidies, begunstigers en sponsors.

Men kan begunstiger worden door aanmelding bij het bestuur.

De jaarlijkse bijdrage van tenminste 15 euro kan voldaan worden per acceptgiro.

Met een eenmalige bijdrage van 250 euro wordt men 'Begunstiger voor het leven' met dezelfde rechten maar zonder de jaarlijkse betalingsplicht. De begunstiger ontvangt een begunstigerskaart, waarmee men gratis toegang heeft tot het museum tijdens de openstellingen.

De begunstiger ontvangt de Fort Ordonnans.

Bedrijven

Ook bedrijven kunnen sponsor worden.

Men krijgt dan een naamsvermelding op het De toegangskaart geldt voor twee personen per bezoek als het museum is opengesteld.

Sponsors betalen een bijdrage van 150 euro per jaar.